

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naručnina se pošilja opravištvu v dilaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročilne.

Posamezne liste prodaja knjižar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Praska zoper Jude na Ogerskem.

Požun ali Pressburg je veliko in slovito mesto ogersko. Mnogo ogerskih kraljev bilo je ondi slovesno kronanih. Okolica je lepa in rodovitna, prebivalstvo pa mešano. Stanujejo namreč ondi Magjari, Nemci in Slovaki in zadnji čas čedalje več Judov, židov ali čifutov. Slednji se ne pečajo jednako drugemu prebivalstvu s poljedelstvom, ali težkim rokodelstvom, ampak zvečinoma s trženjem, krčmarstvom, sploh s podjetji, kder je veliko kapitala potrebno. Eden teh Judov ima tovarnico in v njej 2000 krščanskih krojačev, ki mu proti revnej dnini izdelujejo oblačila za kupčijo. Mnogo je tudi židovskih žganjarjev, največ pa oderuhov, ki denarje proti silnim obrestim izposojujejo in tako zlasti manjše gruntne in hišne posestnike stiskavajo. Judje imajo naposled še ondi nemške in magjarske novine v svojih rokah pa vse to jih ni moglo braniti, da nebi zašli v veliko nesrečo, katero so zvečinoma sami zakrivali.

V sredo 27. septembra zvečer napravilo je veteransko društvo bakljado svojim prijateljem. Prišel pred hišo poslanca Simoniya za zsvira godba in množica upija: eljen Simoniy. To pa Judom ni po volji, kajti Simoniy izdava list „Westungarischer Grenzbote“, v katerem se piše zoper židovsko oderuštvo itd. Razdraženi Judje začnejo toraj psovati, po ljudeh pljuvati, iz oken kupice poganjati. No, in sedaj je bil ogenj v strehi. Razjarjena množica začne še huje upijati: eljen Simoniy, eljen Istoczy! (ime poslanca, ki dela zoper Jude) ter začnejo s kamenjem šipe ubijati. Sicer prihitijo policaji, župan, vojaštvo pa vse to še ljudi le huje razdraži. Na tisoče se jih vali po ulicah. Pobijajo šipe, lomijo vrata in dveri, terejo v pivnicah, krčmah, štacunah vse pohištvo, razlijajo žganje in vino, mečejo blago na ulice, sploh razsajajo skoraj celo noč.

Drugi dan je bilo mirno, dokler niso Judje ljudij zopet razdražili. Dva pekarska pomagača

nek profesor in kmet Slovak so po ulicah hodili in ogledavali kako so Judom šipe in štacune bile razbite. Naenkrat se zakadi nad nje tropa Judov ter začne v nje pljuvati in jih pretepati. Prvi trije so komaj všli, kmet je pa bil tako sklan, da je par dni pozneje umrl. To je pa ne samo mesto, ampak celo okolico silno razburilo. Vsled tega so bili Judje v petek in soboto v Požunu zopet napadani. Domača policija in vojaštvo ni moglo reda ohraniti. Od ministerstva je toraj Jekelfalussy odposlan, da okliče obsedni stan ali hitri sod. Vojakov mu hiti v pomoč iz Gjura, Komarne in Trenčina; kajti sedaj razsajajo zoper Jude po vsej okolici daleč na okrog. Ubili niso, kolikor znano, nobenega Juda pa škode so jim naredili veliko. Judje bežijo na vse strani!

Pravoč je, ka je cela praska bila pouzročena po Simoniy-ji poslanci, drugi trdijo, ka so jo naščuvali rovarji iz pruske Nemčije, kder tudi zoper Jude nekateri silno rogoviliijo. Vendar to bodo še le sodnijske preiskave dovolj jasne. Sedaj imamo še premalo zanesljivih podatkov. To pa je gotovo, da se Judom povsod bližajo hudi časi. Ljudje so se njihove družčine navolili.

Gospodarske stvari.

Upliv listja na zorenje grozdja.

Že zdavnej je znano, da se v zelenem listju narejajo organske snovi. Osnova škroba, sladkorja in drugih rezervnih tvarin se tedaj zmanjša ali celo pretrga, ako se rastlinam mnogo ali vse listje osmuče.

Vinorejci pogostoma mislijo, ka grozdje tim sladkeje postane, čim bolj ga solnce neposredno obseva. Zaradi tega čestokrat potrgajo vse perje nad grozdom čes da mu dela preveč sence. Samo ob sebi je misliti, da mora tako ravnanje škodovati ne le grozdu temuč tudi lesu; a vendar se ta misel s poskušnjo dokazati in utrjevati dozdej ni dala.